

ПРОБЛЕМАТИКА ХАРАКТЕРИСТИКИ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ ВІДБОРУ ТА ПРИЗНАЧЕННЯ СУДДІ В УКРАЇНІ

Ріхтер Владислав Володимирович,

здобувач наукового ступеня кандидата юридичних наук

Науково-дослідного інституту публічного права

Публічне адміністрування відбору та призначення суддів в Україні досі має багато не вирішених як теоретичних, так і практичних питань, які варто вирішувати негайно, оскільки саме відбір та призначення суддів є первинним етапом наповнення судової системи.

Єдність статусу суддів має гарантуватися у першу чергу єдністю процедури відбору та призначення судді, яка повинна базуватися лише на професійних якостях і здійснюватися незалежним органом без будь-якого стороннього впливу на цей процес. Законом України «Про судоустрій і статус суддів» гарантується, що при доборі кандидатів на посаду судді забезпечується рівність їхніх прав. І навпаки, у разі залежності призначення судді від корпоративних, корупційних, родинних чи інших зв'язків фактично анулюється принцип єдності статусу судів.

У теорії управління під підбором кадрів розуміють процес установаження придатності кандидатів і вибір із них найбільш підготовлених для ефективного виконання функціональних обов'язків. Головними завданнями при цьому вважають: 1) забезпечення об'єктивності при підборі кадрів; 2) установаження певних механізмів для гарантування прозорості і демократичності цього процесу; 3) визначення загальних кваліфікаційних вимог для бажаючих обійняти певну посаду; 4) чітке врегулювання порядку проведення конкурсу, починаючи з оголошення про вакансію й закінчуючи призначенням на посаду за його результатами. Зміст процедури добору кадрів становлять аналіз та оцінювання особистісних якостей претендента, а також формулювання висновку про ступінь його відповідності вимогам конкретної посади. Наприклад, сутність процедури відбору кандидата на посаду судді адміністративного суду полягає у виборі особи, яка є найбільш придатною для здійснення функцій судової влади у сфері публічно-правових відносин.

Процес побудови системи відбору кандидатів на суддівські посади значною мірою залежить як від належного законодавчого регулювання, так і від системи збалансованих організаційних дій відповідних органів влади, посадових осіб тощо. Система формування корпусу суддів України є вельми складним механізмом, складові якого торкаються як конституційного регулювання владних відносин, так і внутрішніх регуляторів побудови судової системи.

Законом України «Про судоустрій і статус суддів» встановлено, що добір та призначення на посаду судді здійснюється в порядку, визначеному Законом України «Про судоустрій і статус суддів», та включає такі стадії: рішення Вищої кваліфікаційної комісії суддів України про оголошення добору кандидатів на посаду судді з урахуванням

прогнозованої кількості вакантних посад суддів; розміщення Вищою кваліфікаційною комісією суддів України на своєму офіційному веб-сайті оголошення про проведення добору кандидатів на посаду судді. подання особами, які виявили намір стати суддею, до Вищої кваліфікаційної комісії суддів України відповідної заяви та документів; здійснення Вищою кваліфікаційною комісією суддів України перевірки відповідності осіб, які звернулися із заявою для участі в доборі, установленим цим Законом вимогам до кандидата на посаду судді на основі поданих документів; допуск Вищою кваліфікаційною комісією суддів України осіб, які за результатами перевірки на час звернення відповідають установленим законом вимогам до кандидата на посаду судді, до участі у доборі та складенні відбіркового іспиту; складення особою, допущеною до участі у доборі, відбіркового іспиту; встановлення Вищою кваліфікаційною комісією суддів України результатів відбіркового іспиту та їх оприлюднення на офіційному веб-сайті Вищої кваліфікаційної комісії суддів України; проведення стосовно осіб, які успішно склали відбіркового іспит, спеціальної перевірки в порядку, визначеному законодавством про запобігання корупції; проходження кандидатами, які успішно склали відбіркового іспит та пройшли спеціальну перевірку, спеціальної підготовки; отримання свідоцтва про проходження спеціальної підготовки; складення кандидатами, які пройшли спеціальну підготовку, кваліфікаційного іспиту та встановлення його результатів; зарахування Вищою кваліфікаційною комісією суддів України кандидатів на посаду судді за результатами кваліфікаційного іспиту до резерву на заміщення вакантних посад судді, визначення їх рейтингу, оприлюднення списку кандидатів на посаду судді, включених до резерву та рейтингового списку, на офіційному веб-сайті Вищої кваліфікаційної комісії суддів України; оголошення Вищою кваліфікаційною комісією суддів України відповідно до кількості вакантних посад судді у місцевих судах конкурсу на заміщення таких посад; проведення Вищою кваліфікаційною комісією суддів України конкурсу на заміщення вакантної посади судді на основі рейтингу кандидатів, які взяли участь у такому конкурсі, та внесення рекомендації Вищій раді правосуддя щодо призначення кандидата на посаду судді; розгляд Вищою радою правосуддя рекомендації Вищої кваліфікаційної комісії суддів України та ухвалення рішення щодо кандидата на посаду судді; видання указу Президента України про призначення на посаду судді - у разі внесення Вищою радою правосуддя подання про призначення судді на посаду [1].

Аналізуючи законодавчу базу, можна по наступному схарактеризувати публічне адміністрування відбору та призначення судді в Україні:

– публічне адміністрування відбору та призначення судді в Україні здійснюють основні суб'єкти публічної адміністрації (Вища кваліфікаційна комісія суддів України та Вища рада правосуддя) та додаткові, діяльність яких здійснюється на певних етапах адміністрування (Громадська рада доброчесності, Президент України, Національна школа суддів України);

– публічне адміністрування відбору та призначення судді в Україні є первинним, початковим етапом загального адміністрування суддівської кар'єри, його роль полягає у наповненні суддівського корпусу дійсно високопрофесійними, компетентними та

доброчесними кадрами, які в подальшому будуть належно виконувати професійну діяльність та постійно вдосконалювати свій професійний рівень.

Список використаних джерел:

1. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 № 1402-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2016. № 31. Ст. 545.
2. Юревич І. В. Добір кандидатів на посаду судді: їх рівність при проходженні відбору та єдність критеріїв оцінювання. Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ. 2012. № 2. С. 424-431.
3. Научная организация труда в управлении производственным коллективом : общепромышленные науч.-метод. рек. / ред. Ю. И. Фартунин. 2-е изд., перераб. и доп. М. : Экономика, 1991. 286 с.
4. Слепенков И. М. Основы теории социального управления : учеб. пособ. М. : Высш. шк., 1990. 32 с.
5. Прилуцький С. В. Формування корпусу професійних суддів України: дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.10. К., 2003. 223 с.
6. Ірхін Ю. Психологічні засади професійного відбору суддів України. Слово Національної школи суддів України. 2014. № 1. С. 29-37.

ЗОВНІШНІ ЧИННИКИ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКСПЕРТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Тополя Руслан Володимирович,
докторант Науково-дослідного інституту публічного права

Для забезпечення справедливої та ефективної діяльності соціального кредиту має бути забезпечення відповідними доказами. Одним із головних доказів є висновки експертиз. Для того щоб вони відповідали чинником об'єктивності та достовірності, експертизи мають бути проведені особами, які мають певні знання у вузькій галузі суспільних відносин та легалізованими суб'єктами. Усе це вимагає відповідного публічного адміністрування, що здійснюється різноманітними суб'єктами публічної адміністрації. Така діяльність отримала в юридичній літературі назву «адміністративно правове забезпечення експертної діяльності», яка характеризується специфічними внутрішніми аспектами.

Внутрішні глибинні процеси, які протікають у будь-якій матерії, притаманні не тільки фізичним явищам, однак і гуманітарному світу. Певну глибинну, не помітну для зовнішнього погляду пересічного спостерігача, наукову природу має й інститут адміністративно-правового забезпечення експертної діяльності в Україні.

У словниках доводиться, що експертиза (фр. expertise) – це розгляд, дослідження експертом якихось справ, питань, що потребують спеціальних знань (наприклад медична,